Cuvînt despre Cartea Apocalipsei

„Apocalipsa” sau, asa cum se talmaceste din limba greaca, „Descoperirea” Sfîntului Ioan Teologul, este singura carte profetica din cuprinsul „Noului Testament”. Este încununarea fireasca a întregului sir al sfintelor carti din „Noul Testament”.

Din cartile Legii, ale istoriei si ale învataturii crestinii primesc cunostinte despre întemeierea si dezvoltarea istorica a vietii Bisericii lui Iisus Hristos, dar si sfaturi pentru lucrarea lor launtrica în aceasta viata pamînteasca. Însa în cartea „Apocalipsei” sînt date mintilor si inimilor credincioase semne proorocesti si mistice despre viitorul Bisericii si al lumii întregi. „Apocalipsa” este o scriere mistica ce cu greu se lasa în totalitate si clar talmacita; prin urmare, „Tipicul bisericesc” nu recomanda citirea acestei carti în timpul sfintelor slujbe.

Însa, în acelasi timp, îndeosebi aceasta trasatura mistica a cartii atrage asupra sa privirile staruitoare ale crestinilor si ale ateilor curiosi. Mai presus de derularea întregii istorii a lumii din Noul Testament, oamenii au încercat sa descifreze semnificatiile si întelesurile tainicelor vedenii descrise în cartea „Apocalipsei”. S-a scris o întreaga literatura privind aceasta carte, literatura ce include multe lucrari ilogice ce trateaza originea si continutul acestei scrieri mistice. Putem cita, printre lucrarile mai noi, volumul lui N. A. Morozov, „Descoperirea în fulger si furtuna” [tiparit în limba rusa]. Plecînd de la ideea gresita ca vedeniile din „Apocalipsa” descriu, cu fidelitatea unui observator astronomic, pozitia cerului cu toate stelele sale într-un anume moment, bine definit în timp, Morozov face calcule astronomice si ajunge la concluzia ca aceasta era cu exactitate pozitia cerului pe 30 septembrie 395. Apoi înlocuind persoanele, evenimentele si imaginile din „Apocalipsa” cu planete, stele si constelatii, Morozov foloseste cu marinimie formele nedefinite, neclare ale norilor, facîndu-le sa înlocuiasca numele stelelor, planetelor si constelatiilor ce lipsesc, avînd în intentie a da nastere imaginii cerului ce corespunde evenimentelor din „Apocalipsa”. Daca nici macar norii nu-l ajuta, cu toata usurinta acestei materii de a fi modelata de catre mîini pricepute, atunci Morozov nu se da în laturi de a reface textul „Apocalipsei” pentru a se preta întelesurilor de care el are nevoie. Morozov îsi justifica aceasta atitudine frivola, privind textele Sfintei Scripturi fie prin erorile si nepriceperea copistilor „Apocalipsei”, „ce nu au priceput semnificatiile astronomice ale imaginii”, fie prin ideea ca însusi autorul „Apocalipsei”, „din cauza ideii sale preconcepute” a facut interpretari fortate în descrierea imaginii cerului cu stelele sale. Printr-o asa-zisa metoda „stiintifica”, N. A. Morozov descopera ca autorul „Apocalipsei” nu putea fi decît Sfîntul Ioan Gura de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului (347 - 407). Totalei ineptii istorice a concluziei sale, Morozov nu-i mai acorda nici o atentie.

În timpurile noastre - perioada primului razboi mondial, a revolutiei bolsevice din Rusia si apoi a cumplitului al doilea razboi mondial, cînd omenirea a suferit cumplite zguduiri si nenorociri – au aparut si mai multe moduri de a interpreta cartea „Apocalipsei”, confruntînd-o cu evenimentele prin care a trecut întreaga omenire. Aceste moduri s-au bucurat mai mult sau mai putin de succese. Facînd asemenea paralele, este bine a avea în vedere un lucru important si esential: în talmacirea „Apocalipsei”, ca de altfel în talmacirea oricarei carti din a Sfintei Scripturi, este nevoie sa te folosesti de faptele descrise în alte scrieri sfinte, ce intra în alcatuirea Sfintei Scripturi, precum si de talmacirile oferite de Sfintii Parinti si Învatatori ai Bisericii. Printre aceste scrieri patristice de talmacire a „Apocalipsei”, apreciata îndeosebi este Talmacirea Apocalipsei a Sfîntului Andrei, Arhiepiscopul Cezareii, ce ne da un rezumat al tuturor semnificatiilor ale „Apocalipsei” din perioada preniceeana (aflata înaintea primului Sinod Ecumenic din anul 325). De asemenea, extrem de importanta este „Apologia Apocalipsei” a Sfîntului Ipolit al Romei (în jurul anului 230).

În vremurile noastre, au aparut numeroase lucrari si comentarii ale Apocalipsei, astfel încît, la sfîrsitul secolului al XIX-lea, existau peste 90 (numai în limba rusa). Printre lucrarile rusesti cele mai importante sse numara:

1) A. Zdanov, „Descoperirea lui Dumnezeu privind la cele sapte Biserici ale Asiei” - încercare de a explica primele trei capitole ale Apocalipsei;
2) Episcopul Petru, „Talmacirea Apocalipsei Sfîntului Apostol Ioan Teologul”;
3) N. A. Nikolski, „Apocalipsa si proorocia falsa descoperita de ea”;
4) N. Vinogradov, „Cuvînt despre finalul lumii si al omenirii”;
5) M. Barsov, „Serie de eseuri pentru talmacirea si citirea ziditoare a Apocalipsei”.

Despre autorul „Apocalipsei”

Autorul „Apocalipsei” se auto-numeste „Ioan” (Apocalipsa l, 1; 4, 9). Conform învataturii Bisericii, acesta ar fi fost Sfîntul Apostol Ioan, ucenicul iubit al lui Hristos, ce pentru desavîrsita sa învatatura despre Dumnezeu - Cuvîntul a primit apoi numele de „Teolog”. De asemenea, harului sau inspirat îi apartine si cea de-a patra Evanghelie canonica, precum si trei Epistole sobornicesti. Aceasta învatatura a Bisericii este adeverita atît prin evenimentele aratate chiar în „Apocalipsa”, cît si printr-o serie de semne dinlauntrul si dinafara ei.
l. Autorul Apocalipsei se auto-numeste chiar de la început „Ioan”, graind ca i-a fost oferita descoperirea lui Iisus Hristos (1, 1). Apoi, salutînd cele sapte biserici ale Asiei Mici, se numeste din nou „Ioan” (l, 4). În continuare vorbeste despre sine, numindu-se din nou Ioan, spunînd ca a fost „În insula ce se cheama Patmos, pentru cuvîntul lui Dumnezeu si pentru marturia lui Iisus” (1, 9). Însa, din povestirile despre Apostoli, se stie ca este chiar Sfîntul Ioan Teologul, cel ce a fost surghiunit în insula Patmos. În final, la sfîrsitul „Apocalipsei”, autorul se auto-numeste „Ioan” (22, 8). În al doilea verset al primului capitol se numeste pe sine unul ce marturiseste din vederea lui Hristos (a se compara cu l Ioan l, 3).
Parerea ca „Apocalipsa” a fost scrisa de un oarecare „preot Ioan” este total nefondata. Însasi existenta acestui „preot Ioan”, ca persoana diferita de Apostolul Ioan este cît se poate de gresita. Singura marturie ce ne da dreptul sa vorbim despre „preotul Ioan” este un pasaj dintr-o scriere a lui Papias, lucrare ce a fost pastrata de istoricul Eusebiu. Ea este nedefinita si da nastere doar la aproximari si presupuneri contradictorii. De asemenea, o alta opinie, cu totul nefondata, este si cea în care spune ca „Apocalipsa” a fost scrisa de Ioan Marcu, mai exact de Sfîntul Evanghelist Marcu. La fel de ilogica este opinia preotului roman Caius (sec. III), conform caruia „Apocalipsa” a fost opera ereticului Cerint.
2. O a doua dovada ca „Apocalipsa” este opera Sfîntului Ioan Teologul este asemanarea sa cu Evanghelia si cu Epistolele acestuia, nu numai în duh, ci si în stil si mai ales în cîteva moduri de exprimare. De exemplu, propovaduirea apostolica este numita „marturie” sau „marturisire” (Apocalipsa l, 2 si 9; 20, 4 în comparatie cu Ioan l, 7; 3, 11; 21, 24 si 1 Ioan 5, 9 - 10). Domnul nostru Iisus Hristos este numit „Cuvîntul” (vezi în Apocalipsa 19, 13 comparativ cu Ioan l, 1 - 14 si l Ioan 1, 1), precum si „Mielul” (vezi în Apocalipsa 5, 6; 17, 14 comparativ cu Ioan l, 36). Cuvintele prooroclei lui Zaharia „si îsi vor atinti privirile înspre Mine, pe care ei L-au strapuns” (vezi Zaharia 12, 10), atît în Evanghelie, cît si în „Apocalipsa” sînt citate potrivit textului evreiesc al Scripturii Vechiului Testament (vezi în Apocalipsa l, 7 si Ioan 19, 37).
Unii au descoperit ca graiul „Apocalipsei” este, dupa toate probabilitatile, deosebit de limbajul celorlalte scrieri ale Sfîntului Apostol Ioan. Însa aceasta deosebire este usor de explicat atît prin continutul diferit, cît si prin conditiile în care scrierile Sfîntului Apostol s-au nascut. Sfîntul Apostol Ioan, chiar de cunostea bine limba greaca, fiind surghiunit departe de locurile unde se vorbea aceasta limba, în mod normal, fiind iudeu, a impregnat în „Apocalipsa” pecetea puternica a limbii iudaice. Pentru un cititor obiectiv al „Apocalipsei” nu încape nici o îndoiala ca tot continutul se afla sub amprenta duhului preaputernic al Apostolului Iubirii si al vederii celei duhovnicesti.
3. Toate dovezile patristice vechi, precum si cele de mai tîrziu, dovedesc faptul ca Sfîntul Ioan Teologul este autorul „Apocalipsei”. Ucenicul sau, Papias din Ieropolis îl numeste pe autorul „Apocalipsei”: „Batrînul (preotul) Ioan”, nume pe care Sfîntul Apostol si-l da în Epistolele sale (2 Ioan 1; 3 Ioan 1).
O alta dovada esentiala este cea a Sfîntului Justin Martirul si Filosoful, care înainte de a reveni la crestinism, a trait multa vreme în Efes, cetatea în care, la rîndul sau, Marele Apostol a trait si a adormit întru Domnul.
Apoi, multi dintre Sfintii Parinti citeaza pasaje din „Apocalipsa” ca dintr-o carte insuflata de Duhul Sfînt, ce apartine Sfîntului Ioan Teologul. Asemenea pasaje se pot gasi în lucrarile Sfîntului Irineu al Lionului, ucenic al Sfîntului Policarp al Smirnei, ce la rîndul sau, a fost ucenic al Sfîntului Ioan Teologul, Sfîntul Ipolit, papa al Romei si ucenic al lui Irineu, ce a scris chiar o „Apologie a Apocalipsei”, Sfîntul Clement al Alexandriei, Tertulian si Origen marturisesc, de asemenea, ca Sfîntul Apostol Ioan a fost autorul „Apocalipsei”. La fel, Sfîntul Efrem Sirul, Sfîntul Epifanie, Sfîntul Vasile cel Mare, Sfîntul Ilarie, Sfîntul Atanasie cel Mare, Sfîntul Grigorie Teologul, Sfîntul Martir Didim, Sfîntul Ambrozie, Fericitul Augustin si Fericitul Ieronim au fost pe deplin convinsi de acest lucru. Cel de-al XXIV-lea canon al Sinodului de la Cartagina (anul 419) îi atribuie „Apocalipsa” Sfîntului Ioan Teologul si o trece în rîndul celorlalte carti canonice. Faptul ca „Apocalipsa” lipseste din talmacirea siriaca a Sfintei Scripturi (Pesito) se explica numai prin faptul ca aceasta traducere a fost facuta pentru citirea sfintelor slujbe, iar „Apocalipsa” nu se citea în timpul acestora. În canonul al 60-lea de la Laodiceea (anul 343), „Apocalipsa” nu este mentionata, din cauza faptului ca avea un continut ce nu îngaduia sa fie recomandata tuturor, putînd da nastere unor false interpretari.

Cînd si unde a fos scrisa „Apocalipsa”

Nu exista informatii exacte privind perioada în care a fost scrisa „Apocalipsa”. Totusi, legendele indica faptul ca aceasta a luat nastere la sfîrsitul primului veac. Precum Sfîntul Irineu scrie: „Apocalipsa a aparut nu cu mult înainte de acesta, aproape de vremurile noastre, catre sfîrsitul domniei lui Domitian” (vezi „Împotriva ereticilor”, 5, 30). Istoricul Eusebiu indica faptul ca scriitori pagîni contemporani lui pomenesc si ei de surghiunul Sfîntului Apostol Ioan în insula Patmos, pentru marturia ce a adus Cuvîntului lui Dumnezeu, chiar din anul al XV-lea al domniei lui Domitian, adica anul 95 sau 96 dupa Hristos. Acelasi lucru este sustinut si de catre Sfîntul Clement al Alexandriei, Origen si Fericitul Ieronim.
Scriitorii bisericesti din primele trei secole sînt de aceeasi parere atunci cînd indica locul în care a fost scrisa „Apocalipsa” - insula Patmos, la care face referire chiar Sfîntul Apostol Ioan, ca fiind locul unde i-a fost facuta descoperirea (vezi „Apocalipsa” l, 9 - 10). Însa, dupa aflarea talmacirii siriace a „Apocalipsei” (Pokoke), ce dateaza din secolul al VI-lea, unde, într-o nota, în locul lui Domitian este pomenit Nero, multi au început sa afirme faptul ca Apocalipsa a fost scrisa în vremea lui Nero, probabil anii 60 ai primului veac. La fel, Sfîntul Ipolit al Romei afirma ca Nero a fost cel care l-a surghiunit pe Sfîntul Ioan în insula Patmos. Cei care afirma acest lucru pot vedea ca nu se poate spune ca vremea în care a fost scrisa „Apocalipsa” e cea sub domnia împaratului Domitian, deoarece, conform primelor doua versete ale capitolului 11 din „Apocalipsa”, templul din Ierusalim nu fusese înca distrus, de vreme ce în cele doua versete acestia prevad darîmarea templului – fapt ce a fost împlinit în timpul domniei lui Domitian. Mentionarea unor împarati romani pe care o gasim în versetul 10, 17 al „Apocalipsei” se potriveste mai ales celor care i-au urmat lui Nero. Pe de alta parte, se afirma ca numarul fiarei (Apocalipsa 13, 18) poate fi regasit în numele lui Nero: Nero Caesar, 666. Însusi limbajul „Apocalipsei”, plin de iudaisme, este cel care, dupa opiniile unora, indica o scriere înfaptuita mai devreme în comparatie cu cea de-a patra Evanghelie si cu Epistolele Sfîntului Ioan. Iar numele întreg al lui Nero a fost: Claudius Nero Domitius, fiind astfel usor de confundat cu cel al împaratului Domitian, ce a domnit mai tîrziu. Conform acestei variante, „Apocalipsa” a fost scrisa cu aproximativ doi ani înainte de caderea Ierusalimului, adica prin jurul anului 68 dupa Hristos. Oricum, împotriva acestor opinii se ridica glasuri ce spun ca nivelul vietii crestine, asa cum este el prezentat în „Apocalipsa”, ne duce cu gîndul la o data mai tîrzie. Fiecare din cele sapte Biserici ale Asiei Mici, Biserici carora se adreseaza Sfîntul Ioan, are propria sa istorie si directie a vietii religioase ce, mai mult sau mai putin, au fost deja hotarîte. Crestinii ce alcatuiau aceste Biserici nu mai erau în primul nivel de curatie si adevar; crestinismul fatarnic luptîndu-se sa obtina un loc în inima lor, alaturîndu-se adevaratului crestinism. Toate acestea indica faptul ca lucrarea Sfîntului Apostol Pavel, ce a propovaduit vreme îndelungata în Efes, a fost ceva care s-a petrecut mult mai tîrziu. Aceasta opinie, bazata pe afirmatiile Sfîntului Irineu si ale lui Eusebiu, stabileste vremea scrierii „Apocalipsei” în jurul anilor 95 - 96 dupa Hristos.
Pe de alta parte, este dificil sa acceptam opinia Sfîntului Epifanie, ce afirma ca Sfîntul Ioan revine din Patmos în timpul împaratului Claudiu (anii 41 - 54 dupa Hristos). Însa în timpul domniei lui Claudiu nu a existat o prigoana a crestinilor din provincii ci doar alungarea iudeilor din Roma, printre care pot fi socotiti si crestinii.
De asemenea, este greu de crezut si ipoteza ca „Apocalipsa” a fost scrisa într-o perioada si mai tîrzie, sub împaratul Traian (anii 98 - 108 dupa Hristos), cînd Sfîntul Ioan îsi sfîrsise deja viata sa pamînteasca.

În ceea ce priveste locul scrierii „Apocalipsei”, exista si o alta varianta: aceea ca ea a fost scrisa în Efes, dupa întoarcerea Apostolului din surghiun. Însa prima varianta este mult mai credibila: epistola catre Bisericile Asiei Mici, ce este continuta în „Apocalipsa”, a fost clar trimisa din Patmos. Nu putem crede ca Sfîntul Apostol Ioan nu a împlinit pe data porunca de a asterne în scris ceea ce a vazut (vezi în „Apocalipsa” l, 10 - 11).

Tema si rolul scrierii „Apocalipsei”

Chiar Sfîntul Ioan indica, la începutul „Apocalipsei”, tema si rolul scrierii sale: „ca sa arate robilor sai cele ce trebuie sa se petreaca în curînd” (vezi în „Apocalipsa” l, 1). Deci, tema principala a „Apocalipsei” este descrierea mistica a viitorului Bisericii lui Hristos si a întregii lumi.
Înca de la întemeierea sa, Biserica lui Hristos a fost pusa în situatia de a duce o lupta apriga cu erorile iudaismului si pagînismului, pentru a mentine vie flacara victoriei Dumnezeiescului Adevar - adus pe pamînt de Fiul lui Dumnezeu cel Întrupat - si prin aceasta de a darui firii omenesti sfintire si viata vesnica.
Rolul Apocalipsei este acela de a descrie lupta Bisericii si victoria sa asupra tuturor vrajmasilor, de a indica clar

sfîrsitul potrivnicilor acesteia si slava de care se vor bucura fiii cei credinciosi ai Bisericii. Acest lucru era deosebit de important si de necesar pentru credinciosii acelor vremuri - cînd împotriva lor se duceau temute si sîngeroase prigoane - pentru a le aduce liniste si a-i sprijini în durerile si nenorocirile ce se abateau asupra lor.
Acest ilustrare vie a luptei dintre împaratia întunericului satanei împotriva Bisericii si a victoriei desavîrsite a acesteia din urma asupra „sarpelui celui de demult" (vezi în „Apocalipsa" 12, 9) este un exemplu graitor pentru credinciosii tuturor timpurilor, si are acelasi tel: a linisti si a sprijini în lupta pentru adevarul credintei în Hristos, o lupta ce întotdeauna credinciosii trebuie sa o poarte împotriva slujitorilor puterilor întunecate ale iadului, ce în rautatea lor oarba se straduiesc sa distruga Biserica.

Punctul de vedere al Bisericii privind continutul „Apocalipsei"

Sfintii Parinti ai Bisericii din vechime care au talmacit din cartile sfinte ale Noului Testament au considerat „Apocalipsa" ca o imagine prooroceasca a vremurilor de pe urma ale lumii, a evenimentelor ce se vor împlini înainte de-a Doua Venire a lui Hristos pe pamînt si a împaratiei Slavei pregatita de Dumnezeu tuturor adevaratilor credinciosi. Aceasta în pofida ambiguitatii ce învaluie sensul tainic al acestei carti, din pricina caruia multi necredinciosi s-au straduit sa o defaime în toate chipurile, si a de Dumnezeu luminatii Parinti, purtatori ai întelepciunii dumnezeiesti si dascali ai Bisericii ce au cinstit-o.
Sfîntul Dionisie al Alexandriei scrie: „Ambiguitatea sensurilor acestei scrieri nu ne opreste a ne minuna de ea. Iar de eu nu înteleg nimic aceasta este numai si numai din cauza prostimii mele. Nu-mi sta în putere a ma face judecator al lucrurilor neîntelese ce sînt cuprinse într-însa si nici a le cuprinde cu mintea mea saraca; urmînd mai mult credinta decît priceperea, le aflu pe cele ce întrec puterea mintii mele." Fericitul Ieronim graieste despre „Apocalipsa" acelasi mod: „Întru aceasta sînt atîtea taine cîte cuvinte. Însa ce spun eu? Orice marire a acestei scrieri este cu mult mai prejos decît cele ce i se cuvin a-i fi aduse."
Multi sînt de parere ca pîna si Caius, preot al Romei nu a putut socoti „Apocalipsa" ca fiind scrierea ereticului Cerint, asa cum înteleg unii din cuvintele sale; caci Caius nu a vorbit despre scrierea numita „Descoperirea" ci despre „descoperiri". Chiar Eusebiu, ce aminteste cuvintele lui Caius, nu spune nimic despre faptul ca Cerint ar fi fost autorul cartii Apocalipsei. Fericitul Ieronim si alti Parinti ce cunostea acest pasaj din scrierile lui Caius si marturiseau autenticitatea „Apocalipsei" nu ar fi lasat acest lucru fara replica de ar fi crezut ca cele spuse de Caius s-ar fi referit la „Apocalipsa" Sfîntului Ioan Teologul.
Însa „Apocalipsa" nu a fost si nu este citita în timpul sfintelor slujbe. Se poate banui ca aceasta s-a întîmplat din cauza faptului ca, pe timpuri, citirea Sfintei Scripturi în rînduiala slujbelor era întotdeauna urmata de talmacirea lor, iar „Apocalipsa" este foarte dificila pentru o talmacire de obste. Astfel se explica si lipsa traducerii sale în siriaca (Pesito), talmacire ce a fost special facuta spre a sluji citirilor din vremea sfintelor slujbe. Dupa cum au aratat cercetatorii, si Apocalipsa a fost la început cuprinsa între cartile ce alcatuiau Pesito ea fiind exclusa dintre acestea doar dupa epoca Sfîntului Efrem Sirul. Cunoastem acest lucru deoarece, în scrierile sale, de Dumnezeu insuflate, Sfîntul Efrem o pomeneste ca o carte canonica a Noului Testament, folosind-o adeseori.

Reguli pentru talmacirea „Apocalipsei"

Fiind o scriere ce cuprinde poruncile dumnezeiesti catre omenire si Biserica, „Apocalipsa" a suscitat dintotdeauna atentia crestinilor, mai ales în vremurile în care prigoana cea lumeasca si ispitele cele dinlauntru începeau sa-i tulbure chiar si pe cei mai tari în credinta, înconjurîndu-i cu tot felul de probleme. În acele timpuri, credinciosii s-au îndreptat în mod normal catre aceasta scriere, cautînd liniste si sustinere si încercînd sa se foloseasca de ea spre a patrunde întelesurile si semnificatia evenimentelor ce se petreceau. Însa, însusirea ei de carte încifrata si mistica o face extrem de greu de înteles. Asadar, pe cei fara de luare - aminte, îi pîndeste vesnic primejdia de a fi dusi dincolo de hotarele adevarului, dînd astfel nastere nadejdilor si credintelor înselatoare.
De exemplu, talmacirea ad literam a imaginilor acestei scrieri a nascut si înca mai naste învatatura mincinoasa a „hiliasmului" - domnia de o mie de ani a lui Hristos pe pamînt. Temutele prigoane ce au fost îndurate de crestinii primului veac si ce au fost talmacite în lumina „Apocalipsei" au dat ocazia unora sa creada ca timpurile cele de pe urma si a Doua Venire a lui Hristos s-au împlinit deja, atunci, în acel prim veac.
De-a lungul celor XIX secole ce au trecut de cînd s-au întîmplat toate aceste evenimente, au aparut nenumarate talmaciri ale „Apocalipsei", toate avînd diferite particularitati. Aceste talmaciri se pot împarti în patru categorii.

Unele dintre acestea atribuie toate vedeniile si simbolurile „Apocalipsei” „timpurilor celor de pe urma” - sfîrsitul lumii, aratarea lui Antihrist si cea de-a Doua Venire a lui Hristos.
Altele, acorda „Apocalipsei” doar un rol istoric, atribuind toate proorocirile evenimentelor istorice ale primului secol, veacului prigoanelor pornite împotriva Bisericii de împaratii pagîni.
O a treia categorie încearca sa gaseasca confirmarea proorociilor din „Apocalipsa” în istoria timpurilor noastre. Dupa mintea lor, Papa Romei este Antihristul, iar toate nenorocirile „Apocalipsei” sînt adresate doar Bisericii Romei.
În final, al patrulea grup vede în „Apocalipsa” doar o alegorie, si crede ca proorocirile descrise în ea nu au un sens vizionar ci mai cu seama moral, iar alegoria este folosita numai pentru impresiona si mai mult imaginatia cititorului.
Însa, cea mai justa talmacire este aceea ce uneste toate aceste moduri de a întelege „Apocalipsa”, tinînd cont de faptul ca, precum Parintii Bisericii si cei din vechime ce au talmacit-o ne-au învatat clar, continutul „Apocalipsei” în totalitatea sa, este cu adevarat adresat sfîrsitului lumii.
Mai mult, este clar ca în decursul istoriei crestinismului s-au împlinit multe din proorociile Sfîntului Apostol Ioan despre viitorul Bisericii si al lumii. Însa este necesara o mai mare chibzuinta în talmacirea evenimentele istorice în mod apocaliptic si a nu folosi în mod gresit aceasta metoda.
Putem spune, fara teama, ca întreaga scriere a „Apocalipsei” va putea fi înteleasa doar în timp, pe masura ce evenimentele se apropie si vor fi împlinite proorociile rostite în carte.
Cu siguranta, problema esentiala privind întelegerea „Apocalipsei” este îndepartarea oamenilor de la credinta si de la adevarata viata crestina. Acest lucru i-a întunecat mereu pe oameni si i-a dus la pierderea totala a vederii celei duhovnicesti – temelia dreptei întelegeri si a cumpanirii celei duhovnicesti a evenimentelor ce se petrec în lume.
Desavîrsita iubire a omului contemporan fata de patimile cele pacatoase ce-l pustiesc de curatia inimii - si deci de vederea cea duhovniceasca (vezi Matei 5, 8) – dau nastere faptului ca unii traducatori contemporani ai „Apocalipsei” doresc sa vada în aceasta scriere numai o alegorie, proclamînd faptul chiar ca a Doua Venire a lui Hristos trebuie înteleasa în chip alegoric.
Evenimentele istorice si personajele din timpurile noastre - timpuri ce pot fi numite, de buna seama, apocaliptice - ne întaresc de faptul ca a vedea în scrierea „Apocalipsei” doar o alegorie înseamna ca esti lipsit de vederea cea duhovniceasca.
Toate cele ce se petrec în lume ne reamintesc, în mod clar, de înfricosatoarele imagini si proorociri ale „Apocalipsei”.

Cuprinsul si capitolele „Apocalipsei”

„Apocalipsa” cuprinde în total XXII de capitole. Scrierea poate fi împartita în urmatoarele capitole, dupa continutul lor:
1. Introducerea: Fiul lui Dumnezeu se arata Apostolului Ioan, poruncindu-i sa scrie celor sapte Biserici ale Asiei Mici (capitolul 1).
2. Învataturi date celor sapte Biserici ale Asiei Mici: Bisericile din Efes, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia si Laodiceea (capitolele 2 - 3).
3. Vedenia lui Dumnezeu stînd pe tron si a Mielului (capitolele 4 - 5).
4. Deschiderea de catre Miel a celor sapte peceti ale cartii dumnezeiesti (capitolele 6 - 7).
5. Glasul celor sapte trîmbite ale îngerilor, ce vestesc o serie de nenorociri asupra celor care traiesc pe pamînt si deschiderea celei de-a saptea peceti (capitolele 8 - 11).
6. Biserica lui Iisus Hristos, întruchipata de femeia învesmîntata în soare, ce era în chinurile nasterii (capitolul 12).
7. Fiara (Antihristul) si sluga sa, proorocul mincinos (capitolul 13).
8. Evenimentele pregatitoare pentru Învierea cea de obste si Judecata de pe urma (capitolele 14 - 19):
a. Cîntarea de lauda a celor o 144 000 de drepti si Îngerul ce vesteste starea lumii (capitolul 14);
b. Cei 7 Îngeri cu cele din urma 7 pedepse (capitolul 15);
c. Cei 7 Îngeri ce varsa cele 7 cupe ale mîniei lui Dumnezeu (capitolul 16);
d. Judecata desfrînatei celei mari, ce sade pe ape multe si sta pe o fiara rosie (capitolul 17);
e. Caderea Babilonului - desfrînata cea mare (capitolul 18);
f. Lupta Cuvîntului lui Dumnezeu cu fiara si ostirea ei. Înfrîngerea acestora din urma (capitolul 19).
9. Învierea cea de obste si Judecata de pe urma (capitolul 20).

10. Aratarea Cerului Nou si a Pamîntului celui nou. Sfintirea locuitorilor sai (capitolele 21 si 22, 1 - 5).
11. Concluzie: Întarirea Adevarului tuturor celor spuse. Legamîntul de a pazi poruncile lui Dumnezeu si Binecuvîntarea (capitolul 22, 6 - 21).

Traducere Mihnea Gafita